

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1149/2021
22.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Мелајац, адвокат из ..., против туженог „INVEJ“ ДОО из Београда, ради поништаја решења и реинтеграције, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2146/20 од 01.10.2020. године, на седници одржаној 22.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2146/20 од 01.10.2020. године.

Образложење

Трећи основни суд у Београду, пресудом П1 1019/16 од 09.07.2018. године, дозволио је преиначење тужбе поднеском тужиоца од 02.08.2017. године (став први изреке). Одбацио је тужбу у делу тужбеног захтева, којим је тужилац тражио да се утврди да је радни однос заснован на одређено време између туженог као послодавца и туженог (требало би да стоји тужиоца) као запосленог дана 01.12.2005. године, постао радни однос на неодређено време дана 02.12.2006. године (став други изреке). Усвојио је тужбени захтев тужиоца, тако што је поништио као незаконито решење туженог бр. .../... од 05.12.2006. године о отказу уговора о раду и обавезао туженог да врати тужиоца на рад, на послове који одговарају степену и врсти његове стручне спреме, знању и способностима, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења (став трећи изреке). Обавезао је туженог да исплати тужиоцу на име трошкова парничног поступка износ од 386.250,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења (став четврти изреке).

Апелациони суд у Београду, пресудом Гж1 2146/20 од 01.10.2020. године, преиначио је пресуду Трећег основног суда у Београду П1 1019/16 од 09.07.2018. године, у делу става трећег и става четвртог изреке, тако што је одбио као неоснован захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење туженог број ...-... од 05.12.2006. године о отказу уговора о раду и обавезе тужени да врати тужиоца на рад и да исплати тужиоцу на име трошкова парничног поступка износ од 386.250,00 динара, у року од

15 дана од дана пријема преписа пресуде (став први изреке). Укинуо је пресуду Трећег основног суда у Београду П1 1019/16 од 09.07.2018. године, у осталом делу става трећег изреке, којим је обавезан тужени да врати тужиоца на рад, на послове који одговарају степену и врсти његове стручне спреме, знању и способностима, у року од осам дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења и у том делу одбацио као недозвољену тужбу тужиоца (став други изреке). Обавезао је тужиоца да исплати туженом на име трошкова парничног поступка износ од 507.500,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења (став трећи изреке). Обавезао је тужиоца да исплати туженом на име трошкова другостепеног поступка износ од 33.000,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења (став четврти изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначујућем делу, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), који се у конкретној ситуацији примењује на основу одредбе члана 506. став 2. ЗПП и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности на основу члана 408. ЗПП, а нема ни других битних повреда које би биле од утицаја на законитост и правилног побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, оспореним решењем туженог од 05.12.2006. године о престанку радног односа, тужиоцу, запосленом код туженог на пословима радног места ..., отказан је уговор о раду од 01.06.2006. године, на основу члана 36. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 и 61/05) због постојања отказних разлога из одредбе члана 179. став 1. тачка 1 (зато што тужилац нема потребно знање и способности за обављање послова на којима је био распоређен), тачка 2 (зато што је својом кривицом учинио повреду радне обавезе утврђене одредбама члана 14. став 1. тач. 3, 4, 6, 7, 12, 14. и 56. Уговора о раду) и тачка 3 (није поштовао радну дисциплину) Закона о раду. Према садржини оспореног решења, тужени је путем извештаја, непосредно од претпостављених руководилаца, датих у периоду трајања пробног рада, утврдио да тужилац није остваривао резултате рада, да није показао одговарајућу стручну способност приликом процене потребних радова за довођење у радно стање погона пресаоне на који начин је настала непосредна опасност од настанка штете на производној опреми, у периоду извођења ремонтних радова на производном погону пропуштао јутарње састанке одељења на којима је вршена расподела радних задатака, каснио на посао и самоиницијативно, ради обављања приватних послова напуштао радно место пре истека радног времена, на који начин је повредио уговором о раду дефинисану радну дисциплину. Према упозорењу (које је претходило доношењу оспореног решења), тужилац је у периоду од јула 2006. године задатке добијене од непосредног руководиоца остваривао крајње нестручно, приликом процене потребних радова за довођење у радно стање погона пресаоне, директно утицао на процес производње који је довео у опасност тек ремонтвану опрему.

Првостепени суд је закључио да је оспорено решење о престанку радног односа тужиоцу отказом уговора о раду незаконито, док је другостепени суд закључио да је првостепени суд на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, ближе наведеног у другостепеној пресуди, према оцени овога суда, другостепени суд је правилно применио материјално право, када је одбио тужбени захтев тужиоца, ради поништаја као незаконитог оспореног решења о престанку радног односа тужиоцу отказом уговора о раду и обавезао туженеог да врати тужиоца на рад.

Оспорено решење о престанку радног односа тужиоца донето је на основу члана 36. Закона о раду, којим се отказује уговор о раду закључен 01.06.2006. године, због наступања отказних разлога из члана 179. став 1. тач. 1, 2. и 3. Закона о раду, а у вези члана 14. тач. 3, 4, 6, 7, 12, 14. и 56. Уговора о раду. Према истом радни однос престаје 05.12.2006. године, најкасније даном достављања решења. Доношењу оспореног решења претходило је писано упозорење од 20.11.2006. године о постојању разлога за отказ уговора о раду из члана 179. став 1. тач. 1, 2. и 3. Закона о раду, а у вези одредби члана 14. тач. 3, 4, 6, 7, 12, 14. и 56. Уговора о раду.

Уговором о раду од 01.06.2006. године закљученим између тужиоца и туженог, тужилац је засновао код туженог радни однос на неодређено време (члан 1), тужилац има VIII/1 степен стручне спреме за обављање послова референта развоја процесне производње (члан 2), почев од 01.06.2006. године (члан 5), са пробним радом у трајању до шест месеци (члан 7. став 1) и запосленом који за време пробног рада није показао одговарајуће радне и стручне способности престаје радни однос истеком рока из става 1. овог члана (члан 7. став 2).

Одредбом члана 36. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 и 61/05), је прописано да, уговором о раду може да се уговори пробни рад. Одредбом става 2. овог члана, да пробни рад може да траје најдуже шест месеци. Одредбом става 3. овог члана, да за време пробног рада послодавац и запослени могу да откажу уговор о раду са отказним роком који не може бити краћи од пет радних дана. Одредбом става 4. овог члана да, запосленом који за време пробног рада није показао одговарајуће радне и стручне способности престаје радни однос истеком рока одређеног уговором о раду.

Одредбом члана 175. став 1. тачка 1. Закона о раду је прописано да радни однос престаје истеком рока за који је заснован. Одредбом члана 175. став 1. тачка 4. овог закона, радни однос престаје отказом уговора о раду од стране послодавца или запосленог.

Одредбом члана 179. став 1. тачка 1. Закона о раду је прописано да, послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако постоји оправдан разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако запослени не остварује резултате рада, односно нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради. Тачком 2, ако запослени својом кривицом учини

повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду. Тачком 3, ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Одредбом члана 14. став 1. Уговора о раду закљученог између тужиоца и туженог је предвиђено да послодавац може да откаже уговор о раду ако запослени својом кривицом учини повреде радне обавезе и то: ако запослени нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради (тачка 3); ако не поштује радну дисциплину, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца, долазак на рад у припитом стању, конзумирање алкохолних пића у току рада, употреба наркотика, изазивање нереди или изазивање туче у фирми, обављање личних (приватних) послова у радно време, читање новина на радном месту, пушење на радном месту или у кругу предузећа ван простора предвиђеног за пушење, коришћење мобилног телефона у току радног времена и држање мобилног телефона укљученог за време радног времена, напуштање радног места без писменог налога на удаљености већој од 1 метра и сл. (тачка 4); ако неоправдано изостане са посла један дан или закасни на посао без обзира на дужину трајања кашњења (тачка 6); коришћење годишњег одмора или одсуства без сагласности надређеног руководиоца, односно директора (тачка 7); одбијање извршавања радних обавеза и радних налога, као и неблаговремено и немарно извршавање радних задатака и обавеза (тачка 12); неблаговремено пријављивање или непријављивање кварова на машини и постројењима и другим средствима за рад (тачка 14) и уколико се понаша супротно кодексу понашања послодавца (тачка 56).

У спору из радног односа, суд, законитост решења цени са становишта правилне примене материјалног права, повреде правила поступка и чињеничног стања из оспореног решења.

За постојање законитог решења о престанку радног односа отказом уговора од стране послодавца довољно је постојање једног отказног разлога прописаног одредбом члана 179. став 1. а у вези члана 175. став 1. тачка 4. Закона о раду.

Како се у конкретној ситуацији утврђене чињенице на којима је засновано оспорено решење у погледу постојања отказних разлога из одредбе члана 179. став 1. тач. 2. и 3. Закона о раду и доношењу оспореног решења претходило упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду у смислу члана 180. Закона о раду, то је у том делу оспорено решење о престанку радног односа тужиоцу отказом уговора о раду законито, због чега су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Неосновани су наводи ревизије којима се указује да је тужиоцу у поступку доношења оспореног решења повређено право на одбрану због непостојања чињеничног описа у погледу отказних разлога у писаном упозорењу (указујући на одлуке Врховног касационог суда Рев2 1220/13 од 12.06.2014. године и Рев2 897/2016 од 21.12.2016. године), као и у самом оспореном решењу. Ово са разлога, што између писаног упозорења и оспореног решења постоји објективни идентитет у погледу постојања отказних разлога из члана 179. став 1. тач. 2. и 3. Закона о раду и то да је у време ремонтних радова тужилац неоправдано пропуштао јутарњи састанак ради

распореда послова и напуштао радно место пре истека осам радних сати, каснио на посао и самоиницијативно, ради приватних послова, напуштао радно место, на начин како је то образложио другостепени суд.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Марина Милановић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић